

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliæ Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

77. De quodam voto conditionali postea confirmato an possit per
Episcopum dispensari? Verbi gratia, N. febri acuta correptus magno cum
vitæ discrimine voluit ingredi Religionem, ad hoc vt pristinam ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](#)

De Dispensationibus. Resol. LXXVII. 225

titatis simpliciter, si superuuiat alteri coniugi; ergo Episcopus dispensando pro illo tempore, vt possit petere debitum, tamquam dispensatio in parte voti pro illo tempore, non castitatis simpliciter; cum teneatur vouchredire debitum coniugi, & quod illam partem conferuare castitatem.

¶ Eandem dispensationem concedere possunt Confessarii nostrae Societatis, quibus Prouincialis Prepositus id commisserit; de quo fit mentio in notitia eiusdem. Ita Priviliegiis in compendio, verbo, dispensatio, §. 9, acque adeo alias Religiones, quae habent communicationem Priviliegiorum cum Franciscanis, quiibus id concessit Pius V. 26. Octobris anno 1569. Ita Dicatillus, & ante illum quoad auctoritatem Episcoporum Leander de sacramentis tit. 2. tral. 9. §. 9. quod plures citat, & verum esse affimat contra Azotium, etiam calu, quo matrimonium non fuerit consummatum: in illo namque, & etiam poterit Episcopus dispensare ad petendum debitum, etiam priori bimeti post initium, nec consummatum. Sic Sanchez lib. 8. de matrim. dispu. 12. num. 6. & dispu. 16. num. 3. & lib. 4. summ. cap. 40. num. 63. Vide etiam in favore Episcoporum Gallego in Bull. Cruciatæ cap. 9. §. 1. sub. 169. & Andream Mendon etiam in Bulla Cruciatæ disputatione 26. cap. 11. num. 119. qui tamen negant hanc auctoritatem Confessarii virtute Bulla Cruciatæ, & recte quidem.

4. De Confessariis autem Regularibus Leander quaf. 17. respondebat non posse quidem ut dicta facultate absque commissione suorum Praelectorum; nempe Prouincialium, sicut Conventualium. Nam quoniamlibet horum esse necessarium, & sufficere, confit ex Priviliegiis, & indultis Pontificum. In primis namque, quod sit necessaria, & sufficiat commissario Prouincialis, confit ex indulto Pij V. supra relato, ex quo hanc primam nostræ responsionis patrem, vi certani docent Doctores nuper pro secunda sententia adducti. Deinde, quod dictam facultatem videntur etiam sufficiat commissio Praelecti Conventualis, docet Ioannes de Cruce in summ. quaf. 4. de marini. dub. 1. conclus. 3. & in Epit. cap. 6. lug. 2. dub. 6. per haec verba; Iti Religiosi ex commissione suorum Prouincialium possunt, in foro tantum conscientia, dispensare cum coniugibus, qui carnaliter peccaverunt cum consanguineis alterius sui coniugis, vt possint petere debitum a suo coniuge. Ita concitat Pius V. inter vias vocis orac. n. 9. Cardinali Cribelo pro Minoritis Imo, & Iulius I. Bula 23. cum Martinus V. iam concesserat Priori, seu Presidenti Monasterij Benedictini Vallisoleti, & tribus, aut quatuor Monachis eiusdem Conuentus per priorem, seu Presidentem deputandis, & ad nutum tecumocendi, vt possint in suo Monasterio, imo & extra, vt ex contextu colligi videatur, cum praedictis dispensare. Et ista concessio, vt in eadem Bulla habetur, est iam extensa ad alta Monasteria dicti Ordinis. Et consequenter alias Ordinibus communicaata. Hucfusque Cruz, & post illum Candidus loc. cit. vbi sic ait; Per privaliegiun tamen Iulij II. confessio Congregationi Sancti Benedicti Vallisoleti, possunt id facere sine commissione Prouincialis. Ita ille, Hucfusque Leander. Vnde nostri Confessarii possunt hanc auctoritatem exercere cum licentia suorum Propositorum domus.

5. Nota tamen hic cum Gallego obi supra. Quod aliquo de los casados hinc voto de Religion aunes se despus, y tampoco le consumo enuncio, ni el Obispo, ni el Confessor electo por la Bula puede dispensar, y comunicar para que pida el dekiso, porque non se logra impedido para ejecutar el voto, y pues que-

de entrarse en Religion, està obligado a cumplirlo, lo qual no tuviera ya lugar despues de consumado el matrimonio. Esta doctrina encontra nuestro Maestro Fray Domingo de Soto en q. dispu. 38. quæst. 2. art. 1. Obi. 7. a quien sigue Thomas Sanchez lib. 4. moral. cap. 40. n. 64. Ita ille, qui citat Ledesma, & Sanchez.

RESOL. LXXVII.

De quodam voto conditionali, postea confirmato, an possit per Episcopum dispensari?

Vero gratia N. febre acuta corruptus magno cum viride discriminis vovi ingredi religionem, ad hoc ut priuinam recuperaret sanitatem, quod vovum postea sanzati restitutus confirmauit, an &c. Ex p. tr. 8. §. 8. Mifc. 3. Resol. 16.

Puto in supradicto voto posse Episcopum dispensare cum non sit votum absolutum Religionis, sed conditione: & licet impleta conditione obligatio sit absoluta, tamen initium, origo, & radix dictæ obligationis fuit imperfecta voluntas pendens à futuro eventu, quæ semper in ipsa obligatione imbibita manet, & idem semper est verum dicere eam obligationem ortam esse ex confesso quodam imperfecto. Ergo poterit Episcopus dispensare. Et ita ego docui in part. I. tral. 11. resol. 14. cum Sanchez, cui nunc addo Trullensis in decalogum, tom. 1. lib. 2. cap. 2. dub. 40. num. 5. Villalobos in summa ton. 2. tral. 34. difficult. 26. numer. 10. Caltrum Palauri tom. 3. tral. 15. dispu. 2. punt. 12. numer. 15. R. 3. phælem de la Torre in 2. 2. D. Thomas, question. 88. art. 12. dispu. 3. num. 9. Celestinum in Theol. Moral. tral. 5. cap. 6. num. 5. & alios penes ipsos. Et hanc sententiam probabilem putant etiam aduersarij, vt Pontius in Marini. lib. 8. cap. 9. num. 7. Lessius lib. 2. cap. 40. dub. 18. num. 118. & sequent. Layman. lib. 4. tral. 4. cap. 8. num. 10. Nec obstat quod post adimplentam conditionem confirmatus fuit votum, nam talis confirmatione cadit supra votum à principio non absolutum, sed conditionale; ergo dicendum est nullam maiorem obligationem addere secundum votum ad primum, nam secundum votum non fuit se altrinere ad maius vinculum, quam in prima emissione voti ad dictum erat. Ergo sicut prius votum non fuit votum absolutum Religionis, & ideo ab Episcopo dispensabile, ideo nihil addidit quodam hoc eius confirmatione.

RESOL. LXXVIII.

At in dubio de valore voti reservati possit Episcopus dispensare?

Ex quo colligitur posse Episcopum dispensare in eiusmodi votis reservatis, quando emissæ sunt ex metu Cadenti in virum constantem.

Vnde cum dubium sit, an vota pœnalia, & conditionalia sint reservata, sequitur ratione eius dubij posse Episcopum in eis dispensare, etiam purificata conditions, & commissio delicto. Ex p. 4. tr. 3. Resol. 59.

¶ 1. Respondeo affirmatiu, quomodo cumque dubium illud oriatur, sive quia non sunt coniectatae sufficietes, sive quia sunt probabiles rationes ad dubitandum; quia cum reservatio sit odiosa, restringenda est ad easus certos. Ex quo colligitur posse Episcopum dispensare in eiusmodi votis reservatis quando emissæ sunt ex metu cadente in virum constantem. Nan licet aliqui existimant talia vota valere iure naturali & positivo, vt docet Suarez

Quæ nunc
est in tom. 4.
tr. 3. Resol. 90.
& in tom. 8.
tr. 4. Resol. 78.
§. vlt. & hic
infra in fine
Resol. seq. à
Ver. vnde, &
in Resol. 80.
§. 3. & lib. 4.

Quævis dōñ
plene sup.
hoc lege tā-
men supra
doctrinam
Resol. 20. &
aliarum c. ius
primæ not.
& in tom. 1.
tr. 5. Resol. 40.
§. Ad secun-
dum.